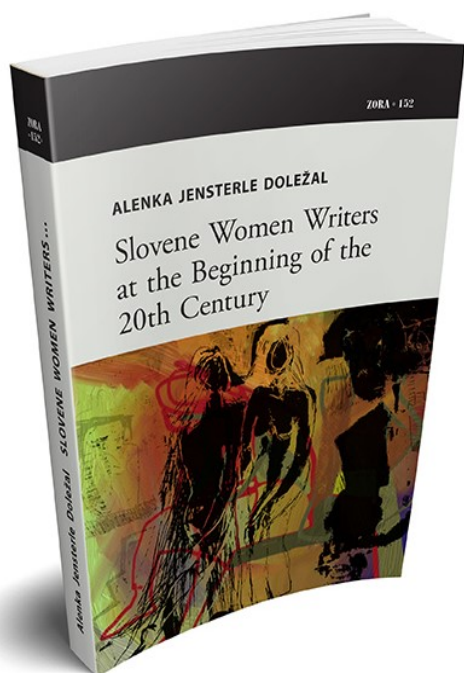

Doc. Alenka Jensterle Doležal vydala novou monografii o slovinských autorkách na počátku 20. století

Monografie akademičky z Ústavu etnologie a středoevropských a balkánských studií FF UK *Slovene Women Writers at the beginning of 20th Century* se skládá z jedenácti literárněhistorických studií a přílohy v podobě životopisů autorek. Ve studiích je v popředí srovnávací výzkum slovinských autorek v období slovinské moderny, které byly dosud ve slovinské literatuře buď přehlížené nebo nedostatečně prozkoumané.

ZORA 152:
SLOVENE WOMEN WRITERS
AT THE BEGINNING OF THE
20TH CENTURY
ALENKA JENSTERLE DOLEŽAL

Ve slovinské literární historii byli zpravidla zdůrazňováni čtyři klíčoví autoři z tohoto období: Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette a Josip Murn-Aleksandrov, přičemž autorky s originální poetikou, které se ve slovinském prostoru v tomto období poprvé začaly ve větší míře prosazovat, byly v kritických recepcích ve 20. století často opomíjeny.

Monografie se zaměřuje na tvorbu čtyř klíčových autorek; prozaičky a feministky Zofky Kveder (1878–1926) a tři básnířek: Vidy Jeraj (1875–1932), Ljudmily Poljanec (1874–1948) a Lili Novy (1885–1958). Kromě Lili Novy tyto ženy pocházely z generace slovinských intelektuálek, které začaly publikovat a autorsky se profilovat v revue *Slovenka* (1897–1902). Výzkum především zdůrazňuje interkulturní a multikulturní rozměr jejich tvorby. V době Rakouska-Uherska byly slovinské autorky zpravidla bilingvní a daly by se označit za kulturní nomádky s vícero identitami.

V prvních kapitolách se monografie zaměřuje na angažmá Zofky Kvederové v českém prostředí a konkretizuje české vlivy v jejím díle, které byly klíčové pro utváření její autorské identity. Samostatná kapitola je věnována problému multikulturalismu v její tvorbě, další je věnována srovnání literární tvorby s tvorbou Julky Chlapec-Djordjević – výrazné srbské feministky, která v meziválečném období též působila v Praze a pokračovala v jejím literárním odkazu. Poetický diskurz Vidy Jerajové, nejsubtilnější lyrické básnířky této doby ve slovinské kultuře, je rozebírán ve třech kapitolách a jedna z nich je věnována mužské cenzuře při utváření její autorské identity. Studie věnované poezii Ljudmily Poljanec se zabírají tématy lásky a intimity. Poslední kapitola je věnována tvorbě Lili Novy, ke slovinské kulturní identitě přešla z německé. Zaměřuje se na tematizaci dvojníka, související s mýtem o Narcisovi, a motivem zrcadla v její slovinské i německé tvorbě.

Studie též poukazuje na místo autorek ve středoevropském prostoru. Proto jejich tvorbu nelze zkoumat mimo kulturně-historický kontext a prostor: zkoumané autorky tvořily ve výrazně patriarchálním a katolickém prostředí „malé“ slovinské kultury v kontextu „velké“ habsburské monarchie. V tomto smyslu je důležitá marginalizující recepce, která byla v patriarchálním prostředí k jejich jedinečnému hlasu často omezující a nespravedlivá.

Literárněhistorický a literárně teoretický pohled na texty doplňují další přístupy, zejména metody feministické literární vědy a kontextualizace jejich tvorby. Takto pojatý interdisciplinární výzkum umožňuje přesahy do oblasti kulturologie a historie. Jedná se především o ego-dokumenty (korespondence a literární pozůstalosti autorek), které poskytují velkou oporu při zkoumání kontextu a také odhalují nové aspekty k rozboru jejich tvorby.